

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

יבמות ו-יב | פרשת צו | גליון מס' 115

דף ו. פ

וילעג למוסרי הקבלה, פסק תורה מישראל, ולכן יש בכבוד או"א סרך של כבוד המקום וכלל מצוות התורה, ולכן ס"ד דלידחי ללא תעשה דשבת.

אלא דמטעם זה אינו גוף המצוה, דכבוד המקום שיש במצות כיבוד או"א אינו אלא הכשר מצוה, שע"י שיכבד אבותיו ואבות אבותי יגיע להאמונה השלמה במעמד הר סיני, וזהו מ"ש כאן שכבוד או"א אינו אלא הכשר מצוה. עכתו"ד.

עשה דוחה ל"ת- ברמב"ן פר' יתרו (שמות כ' ח') מבאר הטעם דעשה דוחה את ל"ת, דהעושה מצות אדוניו אהוב לו ואדוניו מרחם עליו, ולא תעשה יוצא מחמת היראה, כי הנשמר מעשות דבר הרע בעיני אדוניו ירא אותו, ולכן מצות עשה גדולה ממצות ל"ת, כמו שהאבהה גדולה מהיראה, כי המקיים ועושה בגופו ובממונו רצון אדוניו הוא גדול מהנשמר מעשות הרע בעיניו, ולכן אמרו דאתי עשה ודחי ל"ת, ע"ש בדבריו הקדושים.

ומבואר מדברי הרמב"ן, דאע"ג דבעשה ליכא עונש ובל"ת איכא עונש, מ"מ עשה דוחה ל"ת, ולכאורה רואים מזה שאין חומר המצות וקולתן תלוי בעונש, וכ"כ בספר חסידים (סי' קנ"ז) וז"ל דע לך, כי לא לפי חומר הפורעניות תוכל לידע מצות עונשן ושכרן, שהרי חילול שבת בסקילה, ומקצת מצות עריות בחנק ובכרת, אף על פי שמחלל שבת עבור פקוח נפש מותר, ואינו יכול לעשות באיסור עריות וברציחה שאינו בסקילה, לכך אל תאמר שזו יקרה וחביבה מזו. עכ"ל.

אמנם עיין בביאור הגרי"פ פערלא על סה"מ לרס"ג ז"ל (ח"ג דף ע"ד א) שהביא מפייה"ש להרמב"ם (אבות פ"ב מ"א) דמהפסד מצוה דהיינו מהעונש המגיע להעובר עליה נדע שכר המקיימה, וממה שנדע שהעובר על שביתת שבת הוא בסקילה והעובר על מצות מילה הוא רק בכרת, מזה נדע ששכר שבת הוא יותר גדול משכר מילה ע"ש בדבריו, והגרי"פ הנ"ל רוצה להביא רא"י להרמב"ם מהגמ' המחלקת דאע"ג דעדל"ת מ"מ אינו דוחה ל"ת שיש בו כרת, ולרבינו יהודה החסיד ז"ל הרי מחומר עונש כרת אין הכרע לענין ערך גדולת וחשיבות המצוה כלל.

ואף על גב דבעיקר הדבר מאי דעשה דחי ל"ת ג"כ קשה, דל"ת יש עליהם עונש ובעשה ליכא עונש, את זה כבר ביאר הרמב"ן דאהבה גדולה מיראה, כי העושה רצון אדוניו בגופו וממונו גדול מהנשמר מעשות הרע בעיניו, ולעומת זה לגבי העונש מי

אמר לו אביו היטמא יכול ישמע לו ת"ל כולכם חייבים בכבודי- בדרוש וחידיוש להגאון ר' עקיבא איגר על בבא מציעא (דף ל' ע"א) כותב, שהגמרא בבבא מציעא (דף סב ע"א) לומדת מפסוק שלא צריך לכבד את אביו שהוא רשע. אם כן מקשה הסמ"ג אם האב אומר לבנו לא לקיים מצות השבת אבידה הוא רשע, ועל רשע אין חיוב כיבוד אב, וא"כ למה צריך הפסוק שכולכם חייבים בכבודי "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו".

ומתוך הג"ר עקיבא איגר זצ"ל שאם לאו הפסוק של "כולכם חייבים בכבודי" היתה המצוה של כיבוד אב מבטלת את המצוה של השבת אבידה. והאב היה יכול לומר לבנו שלא להשיב את האבידה, ורק אחר הלימוד של הפסוק רואים שהשבת אבידה מבטלת את המצוה של כיבוד אב. (ודע דלענין הלכה, הרמב"ם פ"ו מהלכות ממרים הלכה י"ב פוסק שמחויב לכבד אפילו אביו שהוא רשע, וכן פוסק המחבר (יו"ד סימן ר"מ סעיף י"ח). והרמ"א הביא בשם הטור שחולק, ובערוך השולחן שם סעיף ל"ט כתב הנכון להחמיר כדעת הרמב"ם והמחבר ולכבד אביו רשע אפילו אם לא עשה תשובה).

מה להנך שכן הכשר מצוה- פירש"י דיבום הוי הכשר מצוה, שהרי יכול לחלוץ ולא יעקר הלאו של ערוה.

ובתוס' הקשו על פירש"י, וברשב"א הקשה עוד דלשון הכשר אינו אלא לשון תקנה והכנה כמו מכשירי אוכל נפש וכדו', ולכן הביאו בשם פירוש ר"ח לפרש דאיירי באמר לו אביו לחמר ולהביא לו אוכל.

ובמשך חכמה (ריש פ' קדושים) כתב פירוש מעניין על דרך הרבינו חננאל, אלא דמפרש דאיירי כל עניני כיבוד, וכולהו הוו הכשר מצוה, והיינו משום דלכאורה קשה מהיכי תיתי דידחה עשה דכיבוד ללא תעשה דשבת, הא לא דחינן איסורא מקמי ממונא כיון דאתיהב למחילה (כדאיתא בב"מ ל' ע"א), וה"נ דין כיבוד אב ואם הוא מההלכות שבין אדם לחבירו. (וכן העיר בשו"ת חת"ס ח"ו סי' ל"ז בסוגריים).

וכתב במשך חכמה וז"ל: רק משום שבכבוד אביו ואמו יש בו מה שנוגע לבין אדם למקום, שכל יסודות האמונה מהר סיני הוא הקבלה הנאמנה, שנתנה למשה בסיוני ונמסר מדור לדור לזרעם אחריהם, והודיעו בנים לבני בניהם את אשר עמדו אבותיהם בהר חורב וכן עד עולם. ולכן דור אשר יבזה אביו

הארץ ע"י ל"ט מלאכות אלו, וביום השביעי שבת וינפש. אמנם מלאכת הבערה עדיין לא נוצרה בששת ימים אלו, וכדאמרין בפסחים (נ"ד ע"א) שבמוצ"ש הקיש אדה"ר על שני אבנים ויצתה מהן אש, ומטעם זה אנו מברכין על הנר במוצ"ש, ולכן מלאכה זו שלא היתה משותפת במעשה בראשית, אין חייבים עליה סקילה, ואינו אלא לאו גרידא.

☞ דף ז: ☞

ומנא תימרא דאמרין הואיל ואישתרי אישתרי וכו', הואיל והותר לצרעתו הותר לקריו, מי דמי להעולא תינה היכא דנשא מת ואח"כ נשא חי וכו' ואפי' נשא מת נמי תינה היכא דנשא מת ומת ואח"כ נשא חי דחויא ליה דביני בניי אלא נשא מת ולא מת ואח"כ נשא חי ולא איתחזיא ליה כלל וכו' - על פי דברי הגמרא אלו יישב בשו"ת אבני נזר (או"ח ח"א סי' קס) הא דאמרין בביצה (יה ע"א) דנדה מערמת וטובלת בבגדיה משום שלא ניכר שטובלת גם הבגדים כדי לטהרם, והקשו התוס' בשבת (קיא ע"א ד"ה האי) מדוע לא גזרינן דילמא אתי למיסחט ותיצרו דמצוה שאני, עיין שם, ולפי"ז קשה דהיכא דאין הבגדים טמאים דליכא מצוה יהי אסור לטבול בבגדים משום גזירת סחיטה, וא"כ כשטובלת בבגדים טמאים ביום טוב הרי ניכר שטובלת כדי לטהר הבגדים דאל"כ היה אסור לה לטבול משום סחיטה, וא"כ איך מתירין לה לטבול כזוהי ניכר שטובלת לטהר הבגדים ונראה כמתקן.

אך עפ"י דברי הגמרא כאן מיושב, דהיות וקודם איסור גזירת סחיטה הי' מותר לטבול דלא נראה כמתקן, א"כ כשחל איסור גזירת סחיטה והתרנו לה לטבול בבגדיה משום מצוה, אז אמרין הואיל ואישתרי אישתרי, והיות והתרנו האיסור של סחיטה אנו מתירין גם את האיסור של נראה כמתקן.

אך כתב דעדיין יש להקשות דהנה מבואר כאן בגמרא דגם כשנשא מת ואח"כ נשא חי לא אמרין הואיל ואישתרי אישתרי, כיון דעדיין לא הותר האיסור אשת אח, ואף שמבואר לקמן בפרק ד' אחין דהאיסור של אחות אשה לא חל עד דפקע איסור אשת אח, א"כ מדוע לא נאמר הואיל ואישתרי אישתרי, ועל כרחק צריך לומר דהיות והאיסור של אחות אשה תלוי ועומד לחול לכשיפקע איסור אשת אח, א"כ לא אמרין הואיל ואישתרי אישתרי, כיון דאין אנו מתירין איסור אשת אח כדי שלא יחול איסור אחות אשה, א"כ גם כאן הרי כשותר איסור גזירת סחיטה משום מצוה יחול איסור נראה כמתקן, וא"כ באופן זה לא אמרין הואיל ואישתרי אישתרי ואין אנו מתירין איסור גזירת סחיטה כלל.

אך יש לדחות דבסחיטה אף אם יחול איסור נראה כמתקן מ"מ איסור גזירת סחיטה הותר, דהרי בדיעבד גם אם יש איסור נראה כמתקן מ"מ טבילתה טבילה, וע"כ שפיר הותר איסור סחיטה. ושפיר אמרין הואיל ואישתרי אישתרי משא"כ באשת אח שהיות ואם יחול איסור אחות אשה הרי לא יהי' יבום, א"כ לא הותר כלל איסור אשת אח, וא"כ לא אמרין הואיל ואישתרי אישתרי.

מצורע שחל שמיני שלו בערב פסח וראה קרי כו' - וברש"י הביא גמ' פסחים (פ"ה ע"ב) דשערי נקנור לא נתקדשו בקדושת העזרה כדי שיהא המצורע יכול להכניס ידיו לכהונות, ועיין בתוד"ה זה.

במושך חכמה (סו"פ ויקהל) כתב על פי זה ליישב מה שבציווי מלאכת המשכן לגבי קלעי החצר (שמות כ"ז, ט"ז - י"ז) כתב "כל עמודי החצר סביב מחשקים כסף וגו' ואדניהם נחשת", הרי שכלל ביחד מסך שער החצר עם כל עמודי החצר, ולא הזכירו בנפרד, ואילו בעשייה בסוף פ' ויקהל (ל"ח י"ז - י"ט) כתיב "כל קלעי החצר וגו' והם מחשקים כסף כל עמודי החצר

שעושה בידים הרע בעיניו ומראה בזה שאין יראתו על פניו עונשו גדול, משא"כ בעובר על עשה שאינו עושה בידים לעבור על רצונו, אבל בשני לאוין האידך נכריע לומר דזה שאין בו אלא עונש מלקות מותר לעבור עליו משום קיום העשה וזה שעונשו חמור יותר במיתת ב"ד או כרת אין לעבור עליו אפילו במקום עשה זו בעצמה, וע"כ דמחומר עונש עבירה יש לנו לדון על ערך חשיבותה וגדולתה של המצוה, יעו"ש שהאריך בזה. [עוד נציין שבקונטרס זכרון שלמה הנדפס בסו"ס חלקת יואב ח"ב כתב לבאר הסברא דעשה דוחה ל"ת, משום דעל הל"ת הוי כדבר שאינו מתכוון, כיון שאין כוונתו לעבור העבירה, רק לקיים המצוה (וכעין הא דב"מ ל' ע"א על מנת שתינוק ותידוש וכו') ואפי' לר' יהודה דס"ל (שבת מ"א: ועוד) דדבר שאינו מתכוון אסור, אבל היכא דלא אפשר ולא קמכוון ג"כ לר"י מותר (כדמבואר בפסחים כה ב), ולפי"ז א"ש דבעי בעידנא דמעיקר לאו לקיים לעשה, דאל"כ לא שייכת הסברא הנ"ל וכמוכן, ולכן גם אם אפשר לקיים שניהם אינו דוחה העשה לל"ת (כדאי' בשבת קל"ג א) כיון דאז הוי אפשר].

☞ דף ז: ☞

סד"א תיתי מהבערה כו' לא ר' יוסי. ותיהוי ר' יוסי, אימר דאמר ר' יוסי הבערה ללאו יצתה הבערה גרידתא, הבערה דב"ד בישול פתילה הוא וא"ר ששת מזה לי בישול פתילה מזה לי בשול סממנין - האגלי טל (מלאכת אופה אות י"א ס"ק ו') הקשה לדעת הסוברים דאין בישול אחר בישול, הרי כל מתכות בשעת עשייתו הרי הוא מהותך, וא"כ כשחוזרין ומתיכין אותו למה יתחייב משום מבשל.

ותירין הדטעם דבעלמא אין בישול אחר בישול, הוא משום דכיון דכבר נתבשל ונתרכך ופעל את פעולתו, אין הבישול השני מועיל כלום, וכל זה בדברי מאכל וכדו', אבל במתכות שעיקר בישולו הוא התכתו, כיון שמצטנן ומתקשה חוזר לקדמותו, ולא נשאר בו פעולת הבישול, לכן אם מתיכו פעם אחר הרי הוא חייב על בישול השני כמו בפעם הראשונה.

ועל פי זה יישב דברי רבינו יונה שהביאם הר"ן (דפי הרי"ף שבת כ"ב ע"א) דסובר שמים חמים שנצטננו שהניחו במקום שיד סולדת בו ה"ז מבשל. ותמה הר"ן דכיון דאין בישול אחר בישול למה יתחייב משום מבשל.

ותירין האגלי טל דגם במים אין לו שום תיקון ע"י בישול רק מה שהוא מתחמם, ולכן במשנה ובברייתא קאמר חמין ותבשיל, כלומר שמים חמים חימומו הוא תיקונו, וכשמבשלו ואח"כ נצטנן, פקע ממנו כל תיקונו, ולכן אף אי נימא בעלמא אין בישול אחר בישול אפי' בלח, היינו במרק וכדו' שפעולת הבישול נשאר בו, אבל במים שאחרי שנצטננו אין כאן פעולת הבישול, הרי הבישול השני כמו הבישול הראשון.

עוד נציין לדברי החי אדם (הל' שבת כלל כ' נשמת אדם אות ו') שהוכיח מכאן דהא דקיי"ל דאין בישול אחר בישול לא נאמר בדבר הנמחה בבישולו וכגון שעוה וחלב, אלא ודאי דאם חזר ונתקשה ושוב בישלו ונימוח חייב שנית משום מבשל, דאל"ה הרי אפשר לקיים שריפת בת כהן ע"י בישול פתילה שכבר נתבשל מעיקרא וחזר ונתקשה. [וכ"כ המנחת חינוך במוסק השבת אופה אות ו' והשביית השבת מבשל אות כ"ו ואות ל"ג, ע"ש].

הבערה ללאו יצאת דברי ר' יוסי - בטעם שהבערה יצאת משאר ל"ט מלאכות שאין חייבין עליה סקילה רק מלקות, הביא בס' דברי אסף (בעניני שבת בענין מבער) לבאר, דכל הל"ט מלאכות שמצויות אנו לשבות, הוא בגלל שששת ימים עשה ד' את השמים ואת

ומסך שער החצר ועמדיהם ארבעה וגו' ויהם כסף וציפוי ראשיהם וחשקיהם כסף". הרי שכתב לחוד מסך שער החצר, ולא כללו ביחד עם שאר עמודי החצר.

ואלא שמסך שער החצר שהי' במזרח, הי' מול שער הנקנור בבית העולמים, ולא היתה בכלל שאר עמודי החצר, כיון שלא היתה קדושה כשאר עמודי החצר, שהרי לא נתקדשה בקדושת העזרה, כדאמרינן הכא. משא"כ בפ' תרומה בפרשת העשי' שכתבו המפרשים שנאמר לפני חטא העגל, שאז לא הי' בהם מצורעים וכדאי' במדרש פ' נשא (ז' ד'), ולפי המצב של אז יכלו לקדש העזרה, ולכן נאמרה ביחד כלול בתוך שאר עמודי החצר.

והואיל והותר לצרעתו הותר לקריוו- במרדכי ע"ז (סי' תת"ל) הביא בשם ראבי"ה שאם אחד מן המסובים יש לו פת של נכרים, והבעל הבית נזהר מפת של נכרים, כיון דמצוה על בעל הבית לבצוע, יבצוע על הככר היפה אפילו אם הוא הפת של נכרי, וראי' לזה דאיתא בירושלמי (ברכות פ"ו ה"א) פת נקי' טמא, ופת קיבר טהורה על איזה מהם שירצה יברך.

דף ה: ע

וכתב עוד הראבי"ה דכיון הותר לו לבצוע, הותר לו לכל הסעודה הזאת, וזכר לדבר מהא דאמרינן הכא הואיל והותר לצרעתו הותר לקריוו.

עוד נציין דכתב הרמ"א (או"ח סו"ס פ"ח) יש שכתבו שאין לאשה נדה כו' להיכנס לבית הכנסת או להתפלל כו', ואפילו במקום שנהגו להחמיר בימים נוראים וכהאי גוונא שרבים מתאספים לילך לביהכנ"ס מותרים לילך לביהכנ"ס כשאר הנשים, כי הוא להם לעצבון גדול שהכל מתאספים והם יעמדו בחוץ.

דף ט: ע

וכתב שם המג"א (ס"ק ג') בימים נוראים כו' מותרים, ונראה לי כיון שמותר לילך לבית הכנסת מותרים גם כן להתפלל, רמז לדבר דאמרינן ביבמות הואיל והותר לצרעתו הותר לקריוו.

והחתם סופר בהגהותיו שם השיג על המג"א דאין הנדון דומה לראי', דהתם כניסה אחת היא בשתי ידיו, אלא שיש בו ב' איסורים, והואיל והותר לאיסור אחת דהיינו לצרעתו, הותר נמי לקריוו, וכן גבי יבמה, ביאה אחת היא, ויש בה ב' איסורים, והואיל והותר אשת אח הותר נמי אשות אשה, אבל לומר הואיל והותר לכנוס לביהכנ"ס הותר נמי להתפלל לא שמענו.

ושוב הביא המרדכי הנ"ל דלמד מכאן שהואיל והותר לבצוע על פת של גוי הותר נמי לאכול אותו בכל הסעודה, וכתב דיש לומר דלמד כן ממה שיוצא מתוך דברי התוס' כאן (ד"ה ואמר עולא) שהואיל והותר לו ביאה במקצת הותרה לו ביאה בכלול, אבל מ"מ אינו אלא איסור אחד, דהיינו איסור כניסת טמא למקדש, וכן איסור אכילת פת של גוי, אבל לומר שכיון שהותרה הכניסה לביהכנ"ס הותרה להתפלל ד"ז לא שמענו.

דף ה: ע

עוד נציין שהחתם סופר בתשו' (או"ח סו"ס ס"ה) למד מדברי הראבי"ה הנ"ל דאם אין לו יין לקידוש, רק יין שמותר רק בהפסד מרובה, כמבואר כמה פעמים בשו"ע יו"ד בכה"ג, אין לך הפסד מרובה גדולה מזו, ושוב הותרה לו לשתות ממנה כל הסעודה, כמש"כ הראבי"ה לענין פת של גוי.

לקולא ולחומרא לחומרא מקשינן- בפרי מגדים (בפתיחה לאו"ח חלק א' אות י') כתב דהא דלקולא ולחומרא לחומרא

וראה עוד בספר דורות הראשונים (ח"ב ד' רנ"ז ע"ב) שכתב: וכבר הערנו כי אם נבוא ליסוד דברי ימי ישראל ע"פ ביטויים של הקפדה שנאמרו לשעתן נוכל להיות לשחוק בעיני עצמינו, ורבינו הקדוש אמר לנו תלמידו כמה פעמים בגמרא כמדומה אני שאין לו בקדקדו מוח, והוא עצמו העיד על לוי

בירושלמי יבמות פ"ב ה"ו אצל בני סימונייא "חייכון בר נש דכוותי יהבית לכון" ע"ש.

דף י. פס

משכחת לה יעקב אנס כלתו והוליד ממנה בן ומת ראובן בלא בנים וכו' באחותה דאיסורה לא קמיירי וכו' - הטורי אבן בחגיגה (י"ד ע"א) הקשה על דברי הגמ' שם דאיתא דחיישינן שמא באמבטי עיברה, וקשה מהגמ' כאן דמשני באחותה דאיסורה לא קמיירי, ואם איתא, משכח"ל בהיתר כשנתעברה באמבטי.

ובפרדס יוסף (שמות ל"ה כ"ד) תירץ דברבינו חננאל מפרש שם ספיקת הגמרא בתולה שעוברה באמבטי מהו לכהן גדול, דלא גרס לכהן גדול אלא בתולה שעוברה באמבטי מהו, ותו לא. והיינו אי היא מטמאה טומאת לידה או לא, דשמא כיון דנתעברה באמבטי בדרך נס לא נתנה תורה על אופן כזה. וכיוצ"ב כתב באגרא בפרקא (סי' רס"ג) שמי שמוליד בדרך נס אינו מקיים מצות פ"ו, ולפ"ז מיושב קושיית הטורי אבן דכיון דלא הוליד כדרך הטבע ממילא פטור מליבם, ע"ש מה שהאריך עוד בזה בקיום דיני התורה על פי נס.

דף יא. פס

צרת סוטה אסורה כו' - וכתבו התוס' ד"ה צרת סוטה ודוקא סוטה ודאי, אבל סוטה ספק בעי חליצה כדמייטו בסמוך כו' ולהכי ספק סוטה בעי חליצה, דדוקא להחמיר עשה הכתוב ספק כודאי ולא להקל לפוטרה בלי חליצה.

הנה לענין ספק טומאה ברשות היחיד דספיקו טמא, כתבו התוס' בנייר (נ"ז ע"א) ובשבעות י"ט (ד"ה הלך) דהיינו כודאי ממש ושורפין עליו תרומה וקדשים, ואם נכנס לבית המקדש כשהוא טמא צריך להביא קרבן. והקשו האחרונים דהא מהיכא ילפינן דספק טומאה ברה"י טמא מסוטה, כדאיתא בנייר (שם), והרי בסוטה עצמה כתבו כאן התוס' דלא הוי ספק כודאי לקולא, ואף על גב שאין עולה ליבום ה"ה עולה לחליצה, וא"כ ה"נ הול"ל דספק טומאה ברה"י דספקו טמא, מ"מ זהו רק לחומרא ולא לקולא, והול"ל דאין שורפין עליה תרומה וקדשים, ואם נכנס לביהמ"ק פטור מקרבן מחמת ספק.

ותירץ הגאון ר' שמעון שקופ בשערי יושר (שער א' פי"א) דבודאי אחרי שהתורה עשתה ספק סוטה כודאי, כל הדינים שהם תוצאה ופועל יוצא מהספק שהוא כודאי דינו כודאי אף לקולא, ולכן חייב קרבן בס"ט ברה"י כשנכנס למקדש, ולכן שורפין עליה תרומה וקדשים, אבל הכא לענין עולה לחליצה, הרי זה שערוה אינו עולה לחליצה אינו פועל יוצא ממה שאינו עולה ליבום, דהא חזינן בחייבי לאוין ועוד שעולין לחליצה אף שאינו עולה ליבום, ועל כרחונו שבערוה יש שני הלכות א' שאינו עולה ליבום ושנית שאינו עולה לחליצה, ובספק סוטה י"ל דהוא כודאי רק לענין הדין של החומרא, שאינו עולה ליבום, אבל לגבי ההלכה השני, שאינו עולה לחליצה, לגבי זה י"ל דלא הוי ספק כודאי, ולכן ספק סוטה חולצת, וע"ש עוד מה שהאריך בב' שיטות בתוס' אי בספק סוטה בעלה לוקה עליה כודאי סוטה, או לא.

סוטה טומאה כתיב בעריות - במנחת חינוך (מצוה רצ"ו ס"ק כ"א בדפ"ח) דן אי סוטה הוי בכלל עריות דמצוה עלייהו ליהרג ואל יעבור.

וכתב דאף דאמרינן לקמן (מ"ט ע"א) דקידושין תופסין בסוטה, ואינה דומה לשאר חייבי כריתות, כיון דתפסי בה קידושין, מ"מ כיון דאמרינן הכא דטומאה כתיב בה בעריות, א"כ דינה כעריות ומצוה עליה ביהרג ואל יעבור, וכן בעי בה עדות של שנים כדילפינן בעריות דבר דבר.

דף יב. פס

דאמר רב יוסף כאן שנה רבי לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים להם וכו' - והיינו דלכן כשנפלו לו כמה יבמות לייבום, אם מייבם מייבם לכשרה, ואם חולץ חולץ לפסולה, וכמו דברי רבי הנ"ל, דמדבריו אנו למדים, שכאשר אין לאדם הפסד כלל לא בממונו, לא בטירחת הגוף ולא בשאר הפסד חייב הוא לחוש לטובת אחרים, ולכן כשהוא בין כך חולץ לאחת, מדוע שיחלוץ ויפסלנה לכהונה, הרי באותה טירחה יכול הוא לחלוץ לזו שפסולה בלאו הכי, וכן זה שלא משתמש במים ורוצה לשופכם, מדוע שישפכם והרי יכולים אחרים ליהנות מהם, ובשלמא אם לא היה רוצה לשופכם, אז א"א היה לכפותו לתיתם לאחרים אף שהוא לא משתמש בהם, אבל כשהוא רוצה לשופכם אפשר לעכב עליו, ולכן בכל כה"ג חייב הוא להיטיב עם חברו מדין כפיה על מידת סדום.

ובספר עלינו לשבח - (בראשית ע' תרה) כותב הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א: שמענו מהגר"ש זלזניק שליט"א, שהגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, שכר פעם מונית מיוחדת מירושלים לת"א, ותנאי התנה עם הנהג שיאסוף כל טרמפיסט שיזדמן בדרך, ואף שבימים ההם היו מצויים טירוריסטים לא חשש מהם, ונימק הגאון זצ"ל דעתו על פי דברי הגמרא הכא ביבמות כאן שנה רבי לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים להם, והשוכר מונית ואינו אוסף טרמפיסטים, הרי הוא מבזבז את המקומות הפנויים מבלי להנות את הצריכים להם ע"כ.

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב
ניתן לשמוע את השיעורים בקול הלשון במס' 03-6171111 להקיש *7
ואז קוד 966339 שלוחה 6

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל:
K0504166339@gmail.com

זכר למחצית השקל כהוראת הח"ח

ע"פ פסק הח"ח זכר למחצית השקל יש ליתן לבית מדרש גבוה לכהנים' המוכין את הכהנים לעבודת ביהמ"ק וכפי שכתב בהשמוטה לביאור הלכה סי' תרצד (הובא בס' 'כל כתבי הח"ח', מכתבים ומאמרים): 'מן הראוי שכל אחד מוישראל יתן מחצית השקל ממש בכל שנה כמו בזמן המקדש, ולזה יהי קופה מיוחדת, ומה יושיבו בכמה מקומות חבורות ת"ח שיהיו עוסקים בעניני עבודה, ויחשב לפני הקב"ה כאילו הקריבום, ויהי זכות לכלל ישראל עי"ז'.

דרכי התרומה: א. התקשרו למס' 0504166339 והעבירו תרומתכם. ב ניתן לתרום באשראי דרך מכשירי נדרים עבור בית מדרש גבוה לכהנים - וכן דרך הטלפון במס' 037630585 שלוחה 3763